

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

Схвалено на засіданні кафедри
Протокол №____ від _____ 2020 р.
В.о.завідувача кафедри _____ Грибок Н.М.

**Перелік практичних занять з навчальної дисципліни
«Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях
діяльності нервової системи»**

**для підготовки фахівців II (другого) магістерського рівня вищої освіти
галузі знань 22 Охорона здоров'я;
спеціальності: 227 Фізична терапія, ерготерапія**

№ з/П	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Анатомо-фізіологічні структури рефлекторно-рухової функції нервової системи та види її порушення	2
2.	Фізична реабілітація при радикулітах	2
3.	Фізична реабілітація при невропатіях окремих нервів верхніх і нижніх кінцівок	2
4.	Фізична реабілітація при невриті лицьового нерва і поліневропатіях	2
5.	Фізична реабілітація при порушеннях мозкового кровообігу	2
6.	Травми центральної нервової системи	2
7.	Фізична реабілітація при неврозах	2
Разом за I семестр:		14

Методичні вказівки до практичного заняття №1
Тема 1. Анатомо-фізіологічні структури рефлекторно-рухової функції нервової системи та види її порушення

Завдання:

- Структура і функції периферичної нервової системи.
- Охарактеризувати порушення при центральному спастичному паралічі.
- Охарактеризувати порушення при в'ялому периферичному паралічі.
- Які гіперкінези виникають при захворюваннях центральної нервової системи. Охарактеризувати їх.
- Назвати види чутливості та її порушення. Охарактеризувати явище парестезії.
- Назвати вегетативно-трофічні порушення з боку: шкіри, м'язів, кісток, суглобів, судин.
- Охарактеризувати порушення вищих кіркових функцій і психічні розлади.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч. посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ:

№ з/п	Навчальний матеріал	Час у хв.	Наочні посібни ки
1	Будова нервової системи.	20	Мульти медійні резента ї
2	Структура та функції нервової системи (поняття про нейрон і нервовий імпульс, синапс, нервово-м'язове сплетіння, нейромедіатори).	20	
3	Поняття про рухову одиницю.	10	

4	Порушення рухової функції, поняття про центральний та периферичний параліч.	15	
5	Види чутливості та їх порушення.	15	
	Усього	80	

Методичні вказівки до практичного заняття №2

Тема 2. Фізична реабілітація при радикулітах.

Завдання:

- Що таке радикулопатія? Етіологія, патогенез, основні клінічні симптоми радикулопатії.
- Розказати, які вправи обіймають значне місце в процедурі лікувальної гімнастики при радикулопатії корінців попереково-крижового сплетення.
- Описати больові симптоми натягу при попереково-крижовому радикуліті.
- Охарактеризувати схему занять з лікувальної гімнастики при попереково-крижовому радикуліті.
- Описати засоби фізичної реабілітації в післялікарняному періоді реабілітації.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч.посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред.

професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 240 с.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ:

№ з/п	Навчальний матеріал	Час у хв.	Наочні посібн ики
1	Поняття про радикулопатії (радикуліт), причини їх виникнення.	10	
2	Радикулопатія попереково-крижового сплетення, клінічні ознаки, больові симптоми.	20	Мульти медійна презент ація
3	Засоби фізичної реабілітації в лікарняному періоді реабілітації.	10	
4	Схема занять з лікувальної гімнастики при попереково-крижовому радикуліті.	20	
5	Засоби фізичної реабілітації в після лікарняному періоді реабілітації.	20	
	Усього	80	

Методичні вказівки до практичного заняття №3

Тема 3. Фізична реабілітація при невропатіях окремих нервів верхніх і нижніх кінцівок.

Завдання:

- Неврит сідничного нерва: причини виникнення, симптоми.
- Методика фізичної терапії при невриті сідничного нерва.
- Клініка невриту маломілкового і великогомілкового нервів.
- Методика застосування фізичних вправ при невритах маломілкового і великогомілкового нервів нижніх кінців.
- Охарактеризувати порушення функцій пальців руки при невриті променевого нерва. Спеціальні фізичні вправи.

- Неврит ліктьового нерва: симптоматика функціональних порушень, методика фізичної терапії.
- Описати симптомокомплекс при невропатії серединного нерва. Особливості методики лікувальної гімнастики.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч.посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 240 с.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ:

№ з/п	Навчальний матеріал	Час у хв.	Наочні посібн ики
1	Неврит сідничного нерва: причини виникнення, клінічна картина, результати обстеження.	10	
2	Фізична терапія при невриті сідничного нерва.	15	Мульти медійна презент ація
3	Неврит великогомілкової і малогомілкової гілок сідничного нерва: причини виникнення, клінічна картина, результати обстеження.	10	
4	Фізична терапія при невритах великогомілкового і малогомілкового нервів.	15	
5	Фізична реабілітація хворих з невритом променевого нерва.	10	

6	Фізична реабілітація при невритах ліктьового нерва.	10	
7	Фізична реабілітація при невритах серединного нерва.	10	
	Усього	80	

Методичні вказівки до практичного заняття №4

Тема 4. Фізична реабілітація при невриті лицьового нерва і поліневропатіях.

Завдання:

- Описати симптоми ураження лицьового нерва.
- Розкрити зміст лікування положенням при невриті лицьового нерва.
- Навести комплекс спеціальних активних і активно-пасивних фізичних вправ для реабілітації хворих з невритом лицьового нерва.
- Розказати про найпоширеніші форми поліневропатій.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч. посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 240 с.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ:

№ з/п	Навчальний матеріал	Час у	Наочні посібн
----------	---------------------	----------	------------------

		хв.	ики
1	Етіологія і клініка невриту лицьового нерва.	20	
2	Відновлювально-компенсаторна терапія при невриті лицьового нерва: лікування положенням, пасивно-активні вправи для м'язів.	15	Мульти медійна презент ація
3	Методика масажу при невриті лицьового нерва.	10	
4	Поняття про поліневропатії: етіологія, клінічні прояви.	15	
5	Завдання фізичного навантаження при поліневропатіях.	10	
6	Методика застосування фізичних вправ, масажу і фізіотерапії при поліневропатіях.	10	
	Усього	80	

Методичні вказівки до практичного заняття №5

Тема 5. Фізична реабілітація при порушеннях мозкового кровообігу

Завдання:

- Що таке інсульт? Види інсульту, причини і механізм виникнення.
- Як впливає інсульт на рухову активність?
- Описати, як формується контрактура Верніке—Мана.
- Описати, як змінюється функціональний стан постінсультного хворого під впливом комплексної терапії.
- Назвати основні реабілітаційні заходи в ранньому відновлювальному періоді в умовах клініки. Розкрити зміст лікування положенням.
- Охарактеризувати фізичні вправи лікарняного періоду реабілітації постінсультних хворих відповідно до рухових режимів.
- Назвати методи запобігання появи співдружних напружень та рухів.
- Описати спеціальні вправи, що готують хворого до вставання і ходьби, описати методику навчання ходьби.
- Описати вправи для статичного напруження м'язів кінцівок.

- Методика відновлення опорної функції, навичок ходьби й координації рухів.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч.посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 240 с.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ:

№ з/п	Навчальний матеріал	Час у хв.	Наочні посібн ики
1	Мозковий інсульт та його класифікація.	20	Мульти едійна презента ція
2	Загальні принципи комплексної реабілітації при інсульті.	20	
3	Особливості застосування фізичних вправ у лікарняному періоді реабілітації відповідно до рухових режимів реабілітації хворих інсульт.	10	
4	Методики відновлення активних рухів у постінсультних хворих.	10	
5	Відновлення опорної функції, навичок ходьби й координації рухів.	20	

	Усього	80	
--	--------	----	--

Методичні вказівки до практичного заняття №6

Тема 6.Травми центральної нервової системи.

Завдання:

- Назвати види травм головного мозку та їх основні симптоми.
- Навести комплекс фізичних вправ для нормалізації функції вестибулярного апарату після черепно-мозкової травми.
- Навести класифікацію травм спинного мозку.
- Охарактеризувати розлади при травмах спинного мозку.
- Описати порушення, які формуються при ушкодженнях хребта й спинного мозку залежно від локалізації ушкодження?
- Назвати періоди клінічного перебігу травматичної хвороби при ушкодженнях хребта і спинного мозку. Охарактеризуйте групи хворих з травмою спинномозку за важкістю стану.
- Які заходи можуть відновлювати ушкоджені функції при травмах спинного мозку? Розкрити завдання ЛФК в лікарняному періоді реабілітації “спінальних” хворих.
- Охарактеризуйте методику проведення занять з лікувальної гімнастики в різні періоди клінічного перебігу травматичної хвороби при ушкодженнях хребта і спинного мозку.
- Які фізичні вправи включають в комплекси занять з ЛГ, що впливають на відновлювальний процес?

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч.посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.

3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.

4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 240 с.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ:

№ з/п	Навчальний матеріал	Час у хв.	Наочні посібн ики
1	Травми головного мозку, класифікація.	10	Мультимедійна презентація
2	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при черепно-мозковій травмі.	20	
3	Травми спинного мозку, їх класифікація.	10	Мультимедійна презентація
4	Види розладів при травмах спинного мозку: рухові, розлади чутливості, трофічні, розлади функцій тазових органів, розлади психоемоційної сфери.	10	
5	Клініка травм спинного мозку залежно від локалізації ушкодження.	15	
6	Особливості лікувальної фізкультури в реабілітації хворих з травмами спинного мозку в лікарняному періоді реабілітації.	15	
	Усього	80	

Методичні вказівки до практичного заняття №7

Тема 7. Фізична реабілітація при неврозах.

Завдання:

- Охарактеризувати неврози.
- Які засоби фізичної реабілітації використовують у комплексному лікуванні неврозів?
- Які особливості методики ЛФК при різних видах неврозів?

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч. посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 240 с.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ:

№ з/п	Навчальний матеріал	Час у хв.	Наочні посібн ики
1	Загальні відомості про неврози. Поняття про неврастенію, істерію, невроз нав'язливих станів.	30	Мульти едійна презента

			ція
2	Фізична реабілітація невротичних хворих в лікарняному періоді відновного лікування.	30	
3	Засоби фізичної реабілітації в післялікарняному періоді реабілітації хворих на невроз.	20	
	Усього	80	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Основних:

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи: Навч.посібник – К.: Олімпійська література, 2006. - 196 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
3. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес.держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 240 с.

Допоміжних:

5. Демиденко Т.Д. Реабилитация при цереброваскулярной патологии. - Л.: Медицина, 1989. - 205 с.
6. Елифанов В.А. Лечебная физическая культура и спортивная медицина: Учебник. — М.: Медицина, 1999. — 304 с.

7. Зінов'єв О.О., Зінов'єва К.О. Засоби і методи фізичної реабілітації при захворюваннях дитячим церебральним паралічем. – Ужгород.: ТОВВЕТА – Закарпаття, 1999. - 94с.
8. Кочесов В.А. Основы интенсивной реабилитации. Травма позвоночника и спинного мозга. ЭЛБИ - СПб., 2005-128 с.
9. Курако Ю.Л., Вайсфельд Д.Н. Восстановительное лечение в условиях курорта больных перенесших інсульт. – К.: Здоров'я, 1981. – 136с.
10. Олефиренко В.Т. Водолечение. – 3-е изд.- М.: Медицина, 1986. – 286с.
11. Медицинская реабилитация: Руководство для врачей / Под ред. В.А. Епифанова. – М.: МЕДпресс-Информ, 2005. – 328 с.
12. Нил Ф. Гордон Инсульт и двигательная активность. – К.: Олимпийская література, 1996. – 127с.
13. Столярова Л.Г., Ткачова Т.Р. Реабилитация больных с постинсультными двигательными расстройствами. – М.: Медицина, 1991.- 216 с
14. Серебряна Л.А. Реабилитация больных с патологией органов пищеварения. – К.: Здоров'я, 1989. – 168с.
15. Справочник по неврологии /Под ред. Е.В. Шмидта – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Медицина, 1981. - 320с.
16. Стрелкова М.И. Физические методы лечения в неврологии: 2-е изд., перераб., и доп.-М.: Медицина, 1991.- 320 с..
17. Семенова К.А. Лечение двигательных расстройств при детском церебральном параличе. – М., 1979.- 88 с.
18. Триумфов А.В. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – Л.: 1995. – 258с.
19. Реабилитация неврологических больных / А.С.Кадыков, Л.А.Черникова, Н.В.Шахпаронова. - М. :МЕДпресс-информ, 2008. - 560 с.
20. Фізіотерапевтичні та фізіопунктурні методи і їх практичне застосування: Навчально-методичний посібник /Самосюк І.З., Парамончик В.М., Губенко В.П. та ін. – К.: Альтерпрес, 2001. – 316с.
21. Физические методы в лечении и медицинской реабилитации больных и инвалидов / под ред. профессора И.З.Самосюка. – К.: Здоров'я. 2004 – 620с.

